

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 13/1974-75 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Landstinget med förslag till landskapslag om ändring av landskapslagen om landstingsval och kommunalval.

Landstinget har i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande nr 7/1974-75.

Stora utskottet har med tillfredsställelse noterat detta lagstiftningsinitiativ, som syftar till att minska antalet kasserade valsedlar, i vilket avseende de senaste landstings- och kommunalvalen uppvisade ett beklagligt resultat. En förväxling av vissa kandidaters kandidatnummer i landstings- respektive kommunalvalet utgjorde väl den oftast förekommande kasseringsgrunden, men även andra fel förekom givetvis. Det är därför glädjande att själva valförrättningen, såsom nämnes i framställningens motivering, i anvisningarna till valnämnderna inför årets val kommer att ägnas större uppmärksamhet. Det är även av stor vikt, att tillräcklig information om valförrättningen lämnas till väljarna både i själva vallokalen och dessförinnan i massmedia och på annat ändamålsenligt sätt. Möjligheten att, om icke avsedd anteckning gjorts på valsedel, erhålla ny sådan, varvid den förra förstöres, bör ägnas mera uppmärksamhet i informationen inför valen.

Stora utskottet är helt ense med lagutskottet i de hänseenden, där ändringar i lagförslaget föreslås. Därutöver har stora utskottet efter omröstning beslutat föreslå en sådan ändring av förslagets 58 §, att valsedel skulle vara ogiltig, om på densamma gjord anteckning ändrats. Syftet med denna åtgärd är att minska antalet tolkningsfrågor, som det ankommer på valnämnderna i första hand att avgöra. En ändring av sådan art, som en valnämnd anser föranleda valsedels ogiltighet med påföljd att på detta sätt ändrade valsedlar avskiljes och nämnes skilt i valprotokollet, kan av en annan valnämnd godkännas, varvid valsedlarna beaktas i rösträkningen på vanligt sätt. Rättvisekravet på valförfarandet och dess resultat fordrar eliminering av risken för att sådana slumpmässiga omständigheter får öva inflytande på valresultatet. Detta kan enligt stora utskottets majoritets åsikt ske genom den föreslagna åtgärden i kombination med effektiv upplysning om möjligheten att begära ny valsedel.

Med hänvisning till det anförda får stora utskottet värdsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga lagförslaget i enlighet med lagutskottets betänkande, likväl sålunda, att lagförslagets 58 § måtte erhålla följande lydelse:

58 §.

Valsedel är ogiltig:

- 1) om i valsedeln genom anteckning utmärkts flera än en kandidat;
- 2) om kandidats nummer antecknats så, att det ej tydligt framgår vilken kandidat som avses;
- 3) om på valsedeln gjord anteckning ändrats, eller om valsedeln försetts med särskilt kännetecken eller om däri gjorts annan obehörig anteckning;
- 4) om såsom valsedel använts annan än av valmyndighet erhållen valsedel;
- 5) om i valurna insatt valsedel ej försetts med valnämndens stämpel; samt
- 6) om valkurvert är öppet eller upptager obehörig anteckning om den röstande eller om kandidat eller annat obehörigt.

Såsom obehörig anses icke sådan anteckning på valsedel, som endast förtydligar, på vilken kandidat den röstande avsett att rösta. (Utesltn.)

Mariehamn, den 7 januari 1975.

På stora utskottets vägnar:

Börje Hagström
Börje Hagström
ordförande

Max Carlberg
Max Carlberg
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Hagström, viceordföranden Sanders, ledamöterna Arvidsson, Berg, Gustafsson, Rolf Carlsson, Nils Karlsson, Söderlund, Söderström och Öström.